

ברכת הדרך

התנועה העולמית של המזרחי-הפועל המזרחי והמרכז העולמי שלה שולחים את מיטב ברכותיהם לבטאון הרבני התורני "ברקאי" עם הופעת גליונו הראשון.

מתחילת עבודתו של המרכז הנוכחי, לפני כמחצית שנה, הוצב ענין הפעולות הרוחניות של התנועה בראש הסולם של העדיפויות. פעולות רוחניות (המזרחי ר"ת: מרכז רוחני) משמע: הפצת רעיון הציונות הדתית בטהרתו בכל רחבי התפוצות, גיוס עזרה למפעלי תורה וחינוך בארץ ובארצות הגולה והפעלת הכוחות התורניים הרוחניים באשר הם שם למען בנין הארץ וחיזוק אחינו בגולה ביהדותם ובנאמנותם לציון.

כיבודו, קירובו והפעלתו של עולם הרבנים ובני התורה סביב רעיון המזרחי — הם מאבני הפינה של עבודתנו. פנינו איפוא לכבוד חברנו הגדול הרב ר' שאול ישראלי שליט"א כי יואיל להיות עורכו של בטאון רבני תורני שיתן ביטוי שוטף לכוונותינו. הוא נענה לכך ברצון ואנו שמחים על כך.

יהא רעווא כי יצליחו העורך והבטאון לרומם את קרן התורה והרבנות וללכד את הכוחות הרוחניים שלנו סביב ערכי הקודש היקרים לנו וכי יצליחו להעשיר את חיינו התנועתיים בדעת תורה אמיתית. התנועה נותנת לכם עם הצעד הראשון את ברכת הדרך.

תהא דרככם-דרכנו — צלחה.

משה קרונה
יושב ראש המרכז העולמי

ד"ר יוסף בורג
נשיא התנועה העולמית

ירושלים, מנ"א תשמ"ג

עם הופעת "ברקאי"

— — — דאמר ריש לקיש מאי דכתיב "זה ספר
תולדות אדם" — מלמד שהראהו הקב"ה (לאדה"ר)
דור דור ודורשיו, דור דור וחכמיו. (סנהדרין ל"ח, ב)

אף זאת אנו למדים מכאן, שכל דור ודור דרושים לו דורשיו הנא
וחכמיו הוא, שכן רק אותו חכם שישכיל לדבר אל הדור בשפתו,
הוא אשר יצליח להיות פרנסו.

דור דור ולבטיו, דור דור ובעיותיו, ורק אלה החיים יחד עם הדור
את בעיותיו, כואבים את כאביו, ויגיעים למצוא הדרך הנכונה איך
להתגבר על המכשולים, לאמץ ידים רפות ולחזק ברכים כושלות, הם
הם אשר בצדק יקראו דורשי הדור וחכמיו.
ועל כן ייאמר גם: דור דור ורבניו!

*

"הראיתך בעיניך" — מלמד שהראהו הקב"ה למשה —
דור דור ודורשיו, דור דור ומנהיגיו, דור דור ופושעיו,
דור דור וצדיקיו. (במד"ר כ"ג, ה)

דומה שבעוד שביחס לאדם הראשון, כוונת חז"ל להדגיש את
שוני הדורות, והפלא הגדול שלמרות היות כל המין האנושי צאצאיו
של אדה"ר, אין דעותיהם דומות ואין הדורות דומים, ואין פרנסיהם
דומים.

הרי במאמר המקביל לזה בחז"ל באשר למשה רבינו, מקבל
התורה מסיני ומוסרה לכנסת ישראל, הכוונה היא הדגשת ההמ-
שכיות, והשמירה על האחידות בתוך העולם המשתנה, הפושט
צורה ולובש צורה; למרות תנאי החיים המשתנים, החברה, הכלכלה,
התגליות המדעיות, ההתפתחות הטכנית וכו' וכו' נשמרת הנקודה
הפנימית המאפיינת את כנסת ישראל. ואם אמנם ישנם גילויים של
פרצות הרסניות — דור דור ופושעיו, הרי לעומתם מתגלים כוחות נפש
כבירים של השתוקקות לדברי אלקים חיים, ולאורח חיים טהור וקדוש,
גם באלה אשר לא ציפינו — דור דור וצדיקיו!

אבל גילויים אלה דורשים טיפוח, ומי הם הללו, אשר עליהם רובצת
האחריות ללבות את הניצוצות ולהופכם להבה, להתוות את הדרך
הנכונה למחפשי דרך, לפקוח עינים עוורות ולהראות את האור הגנוז
בתורת משה ובשמירת פקודיה על כל פרטיה ודקדוקיה? הוי אומר,
הרי אלו רבני הקהילות — דורשי הדור, מנהיגי הדור, פרנסי הדור!

*

ודורנו, דור השואה ושלאחריה, אשר כל כך הצטמק, ויחד עם זה — גם כל כך התפזר, במדינות שונות באוכלוסיות שונות ומשטרים שונים, שמתוך כך גם שונה ומגוון הוא בבעיותיו ולבטינו, ממדינה למדינה, מארץ לארץ. מה חשוב הוא לעת כזאת, על רבני הקהלות, המופקדים על שמירת השלשלת הנמשכת ממשה מסיני, להתלכד ולהתחזק כדי שלא יחול חלילה שום שינוי בנקודות היסוד, שתשמר רציפות המסורת של ההלכה המדוקדקת ללא פגיעה וללא פגם כל שהוא.

וחשוב על כן שיקויים רב-שיח בינר-בני מתמיד בכדי שישמר הקו המאחד והצד השווה של הדמות הנאותה של הרב בישראל.

*

במדינת ישראל מעמד הרב הוא רשמי במדה מסוימת, ויש בזה גם מעלות וגם מגרעות. הרבנות הראשית הנבחרת באורח ממלכתי, וכן חוק הנישואין וגירושין והמערכת השיפוטית, הפועלת כתוצאה מחוק זה, מהוים נכסים רבי-ערך לשמירת הרמה הנאותה לרבנות, והמסגרת ההלכותית של המשפחה הישראלית; והגוונים השונים של מערכת החינוך הדתי הממומנת ומקויימת על-ידי המדינה, יוצרת אפשרות לכל מי שמעוניין בכך לתת לילדיו חינוך יהודי מלא. מבחינות אלה הרי הרב מוצא לפניו כלים מתאימים שעל ידם הוא יכול לפעול.

לעומת זאת קיימת כאן פעילות אנטי-דתית, שאי-אלו מפלגות רואים עצמם כנושאי דברה. ישנה איפוא כאן בעיה שאינה ידועה כמעט בחוץ לארץ — כיצד לצמצם ולהקהות את החיכוכים בין הציבור החילוני לבין הציבור שומר תורה ומצוות. לאשרנו אין הזרמים המכנים עצמם בשם "היהדות המתקדמת" מוצאים בארץ קרקע פוריה להתפתחותם. אולם רבים הללו שאינם מוצאים דרכם לבית הכנסת רק ימים מספר בשנה, ומהם — גם זה לא. מתלבט הרב, איפוא, איך להפוך את המבקרים הנדירים, לבאי בית הכנסת מדי יום או לפחות אחת לשבוע. מספר הגון של נערים חוגגים את "בר-המצוה" שלהם בבית הכנסת, אך הרב מתקשה כיצד להפכם לבני מצוות באמת, קרקפתי דמנחי תפלון, בעוד שאצל רבים מהם הביקור בבית הכנסת לרגל חגיגה זו היא להם הפעם הראשונה ואולי אף הפעם האחרונה... אף טקס הנישואין הנערך אמנם על-ידי הרב על-פי דת משה וישראל אינו ערובה להמשך החיים ברוח זו...

*

לא כן הם פני החיים הדתיים ותפקיד הרב במדינות חוץ לארץ. אין קיימת שם, בדרך כלל, תעמולה אנטי-דתית, אך גם דופק החיים הדתיים כמעט ואינו מוגש כלל. על הרב לעמול קשות להקים ולקיים איזושהי מסגרת של חינוך יהודי דתי לילדים. הוא שצריך לבנות את בית הספר, הוא שצריך לדאוג במדה רבה למימונו, למצוא מורים מתאימים, ואף גם זאת — לשכנע את ההורים לשלוח ילדיהם לבית ספר זה, שפעיל על-פי רוב רק שעות מועטות בשבוע.

לא בכל מקום קיים מאכל כשר, ועל הרב לדאוג שלפחות כל הרוצה שלא להתגאל במאכלות אסורות, יוכל לקבל אוכל כשר. ועל כולנה, שהבנים והבנות של בני הקהילה לא יבנו משפחתם על-ידי התחברות עם בן או בת של עמי הנכר, אשר בתוכם חיים, במוסדותיהם מתחנכים, וכל ההווי היום-יומי שלהם לא יהודי הוא.

כמו כן קיימות בהרבה מהמדינות קהילות רפורמיות וקונסרבטיביות המתמירות לתת יהדות קלה, אשר אינה דורשת כלום ומטשטשת ההבדל שבין יהודי ללא-יהודי, הרי הן המהוות את הגשר שעל ידו קל המעבר לעולם החיצוני, ומשימה קשה ניצבת בפני הרב העמל להציב סכר בפני הגלים הגואים המעמידים בסימן שאלה את המשך קיומה של קהילתו.

*

הבעיות קשות איפוא ומסובכות גם בארץ גם בגולה, וחשוב קיומו של קשר בין הרבנים הנאמנים לתורה ומצוותיה, בכדי לפעול יחד, להיוועץ מפעם לפעם על דרכי פעולה, ולהתחלק עם הנסיון שנרכש, לעתים אף לפעול יחד להקמת מוסדות משותפים, שרב בודד וקהילה בודדת אין בכוחם לבצע, ה"אז נדברו" מקבל משמעות חיונית בדורנו אנו, ובזמננו שאמצעי התקשורת הם כל כך מפותחים, ובכל מקצועות התרבות והמדע, קיים שיתוף פעולה כל-עולמי. מן הראוי לנצל גם את האמצעים האלה לחיזוק התורה והיהדות. וההדברות של נושאי דברה של היהדות בכל תפוצות ישראל, ודאי תשא פרי הילולים.

*

אחד האמצעים המעורר ומעודד שיתוף פעולה, הוא ללא ספק קיום במה כל-עולמית לבעיות הרבנות והרבנים בכל מקומות מושבותיהם. במה זו תשמש מקום נאות לליבון בעיות, להחלפת דעות, לספר על פעולות מוצלחות, על תכניות של שיעורים שמושכים את הקהל, וכך לטיכוס עצה יחד איך לפתור שאלות הניצבות במקום זה או אחר.

תשמש הבמה גם לפרסום מה שנתחדש בבתי המדרש מסביב לשיעורים הנלמדים בציבור. ומה טוב אם יהא זה מקום לבירורים הלכותיים של שאלות העולות על הפרק, על-ידי החידושים הטכניים והמדעיים שדורנו מבורך בהם.

*

למטרה זו נוסדה והוקמה במה זו, אשר פה לפניכם גליונה הראשון. קראנו לה "ברקאי" לאמור — האירו פני המזרח. שכן, ארץ-ישראל חוזרת ותופסת את מקומה המרכזי בחיי עם ישראל. למרות הצללים רב האור הבוקע מכאן ומתפשט לכל מקום בו חונים מבני ישראל. עוד לא היה מקום בדורות האחרונים בו יהיה ריכוז כה רב של ישיבות ובני תורה. הנה גם נוהרים תלמידי חכמים צעירים מחוץ-לארץ הרוצים להעמיק ידיעותיהם, ביניהם גם כאלה המתכווננים למלא תפקידים רבניים בתפוצות הגולה אשר באו משם. זהו איפוא המקום הטבעי להשמיע ממנו את דבר ה'. ויהי רצון ויקוימו בנו ובימינו דברי הכתוב "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים".

ש.י.

שלהי תשמ"ג, פעה"ק ירושלים ת"ו.